

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เจ้าฟ้านักอ่าน (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการเขียนย่อความ จากการอ่านเก็บใจความสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นถ้อยคำสำนวนของผู้เขียนเอง และเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของย่อความ

หลักการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจ เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึง “ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร” จากนั้นจึงอ่านอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง
๒. แยกว่า เนื้อหาที่นำเสนอเป็นงานเขียนแบบใด ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์
๓. บันทึกใจความสำคัญเป็นถ้อยคำของผู้เขียนย่อความ ใช้คำสั้นที่สุดและเข้าใจง่าย
๔. ตัดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นออก เช่น การยกตัวอย่าง รายละเอียด การเปรียบเทียบ
๕. ถ้ามีเนื้อหาเกี่ยวกับคำพูด ต้องเปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓
๖. ไม่ใช้อักษรย่อ
๗. หากมีคำราชาศัพท์ต้องเขียนให้ถูกต้อง
๘. ต้องแปลความหมายควรเปลี่ยนเป็นคำที่อ่านง่าย
๙. เมื่อเขียนร่างย่อความแล้ว ควรอ่านอีกครั้งหนึ่งและแก้ไขให้สมบูรณ์
๑๐. เขียนขึ้นต้นตามรูปแบบของย่อความก่อน เพื่อให้รู้ที่มาของเรื่องที่จะนำมาย่อ แล้วจึงเขียนย่อความให้สมบูรณ์

สิ่งที่นำมาย่อความ เป็นได้ทั้งงานเขียนต่าง ๆ เช่น ข้อเขียนในหนังสือ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ และข้อความที่ได้ฟังมา เช่น ข้อความที่ได้ฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ และการอภิปราย ฯลฯ

การย่อความจึงต้องมีคำนำและที่มา เพื่ออธิบายประเภทของเรื่องที่จะนำมาย่อนั้น ดังนั้นในการย่อความจึงประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ

๑. ส่วนที่เป็นคำนำ ใช้เขียนนำเป็นย่อหน้าแรก มีจุดมุ่งหมายให้ทราบรายละเอียดว่าย่อหน้านี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ ดังนี้ (ก) ลักษณะของเรื่องที่จะนำมาย่อ (ข) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง (ค) แหล่งข้อมูล
๒. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง คือ ส่วนที่เป็นเนื้อความที่เรียบเรียงแล้ว เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว ไม่ต้องย่อหน้าตามเรื่องเดิม แต่ถ้าเป็นบทร้อยกรองควรถอดความเป็นร้อยแก้วแล้วจึงย่อ

ตัวอย่าง รูปแบบการเขียนย่อความ

๑. การย่อนิทาน

ย่อนิทานเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....ความว่า
.....
.....
.....

๒. ย่อบทความทางวิชาการ

ย่อบทความเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....ฉบับที่.....หน้า.....ความว่า
.....
.....
.....

๓. ย่อคำสอน

ย่อคำสอนเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....หน้า.....ความว่า
.....
.....
.....

๔. ย่อพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส พระราชกระแส

ย่อพระราชดำรัสของ.....
กล่าวพระราชทานแก่.....เรื่อง.....
เนื่องในโอกาส.....ณ.....ความว่า
.....
.....
.....

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .๒๕๕๑. คู่มือการเรียนรู้การสอนภาษาไทย คิดและเขียน
เชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.)